

איטש לרענהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש יב תמוז תש"פ: הדלקת נרות: ירושלים 7:13 תל-אביב: 7:28 חיפה 7:21 מוצאי שבת: ירושלים: 8:31 תל-אביב: 8:33 חיפה: 8:35 ר"ת: 9:05

פרשת בלק

כבוד הזולת

כיבוד כהלכה...

פעם ניגש חתן מבני ישיבת מאור התלמוד אל ראש הישיבה הגאון רבי חיים זליבנסקי זצ"ל כשענת דאגה על פניו: מתברר, שהורי כלתו הודיעו לו שהזמינו לחופתו את ראש העיר החילוני, שהיו מקורבים עמו, והם מוכרחים לכבדו בברכה תחת החופה. אלא שהחתן הודיע להם נחרצות שבשום אופן אינו מסכים, כי יש בכך שאלה הלכתית בנוגע לנגיעתו ביין ועוד חששות, ונגרם מזה מתח רב בין צד הכלה והחתן, מה יעשה?

מיד הרגיע אותו ראש הישיבה ואמר לו: "הכל יהיה בסדר, אין לך מה לדאוג. ראש העיר יגיע, ובכל זאת הכל יבוא על מקומו בשלום והוא יכובד בכבוד הראוי לו!"

כאשר הגיע ראש הישיבה לסדר את החופה, קרא לאחראי על הזמנת הכיבודים ולחש לו משהו באוזנו. החתן והכלה כבר הגיעו לחופה, ואז נשמע הכרזה ברמקול בזה הלשון: "מכובדינו ראש העיריה מוזמן בזאת לשאת דברי ברכה לחתן ולכלה". ראש העיריה עלה לחופה, בהנאה גלויה, פצח בשיר והלל לכלה ולמשפחתה... או-אז נסללה הדרך לעריכת חופה כדת וכדין, תוך שמירה על כבוד הזולת...

הלמות עמלים

מאמץ מיוחד שלא לפגוע...

סיפר רבי יהודה אריה דינר שליט"א: פעם שאל הנכד את סבו הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל: מדוע לפני דרשת שבת הגדול ושבת שובה נראה הרב מתוח במיוחד, והרי כל השנה רגיל הוא בשיעורים כסדרן וכן בדרשות, ומה נשתנו דרשות אלו משאר דרשות של כל השנה?

השיב הרב וואזנר: "מכיון שלדרשה זו שאני אומר בשבת הגדול ובשבת שובה, מגיעים אנשים מכל החוגים, חסידים, בני תורה, בני ספרד וכו' ואני מוסיף בסוף הדרשה גם דברי מוסר, אין לך מושג כמה כוחות אני צריך להשקיע כדי שלא לפגוע אף ברמיזא, בכבוד שום אדם ובכבוד שום חוג!"

לשמור כבודו של כל אדם באשר הוא !

נלמד מהפסוק: "ויפתח ה' את פי האתון... ואותה החייתי" (פרק כב-כח, לג)

וכתב רש"י (מהמדרש): ועתה מפני שדיברה והוכיחתך ולא יכלת לעמוד בתוכחתה כמו שכתב "ויאמר לא" הרגתיה! שלא יאמרו זו היא שסילקה את בלעם בתוכחתה ולא יכול להשיב, שחס המקום על כבוד הבריות.

עד כמה יש לחוש לכבודו של כל אדם באשר הוא ניתן ללמוד מדברי חז"ל בגמרא (ברכות כז): שבשעה שהעבירו את רבן גמליאל מנשיאותו, משום שפגע בכבודו של רבי יהושע, לא מינו את רבי יהושע במקומו, משום שעל ידיו היה המעשה.

וביאר המאירי (שם) שאעפ"י שהיה רבי יהושע ראוי להיות נשיא, לא מינוהו, מפני שעלול להיות בזה, לרבן גמליאל, חלישות דעת יתירה, וכפי שמצינו במחלוקתו של קרח "אמור אל אלעזר בן אהרן וירם את המחנות" (במדבר יז), לא רצה הקב"ה לומר כן לאהרן עצמו, כדי ללמוד דרך ארץ בכך.

והדברים מפליאים - שאל הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל (בשיחות מוסר - תשל"ב) - בשלמא במעשה של רבן גמליאל נשיא ישראל קדוש ה', היה אכן על חז"ל לשקול מעשיהם בפלס ולחשוש לכבודו. אבל אלו מאתים וחמישים איש מקריבי הקטורת, החטאים בנפשותם שחלקו על כהונתו של אהרן, ואשר עליהם אמר משה "לכן אתה וכל עדתך הנועדים על ה'" ולאחר מכן אש ה' אכלתם. מה מקום יש לחשוש לכבודם ולצוות ש"בעל המחלוקת" שלהם, לא הוא ירים את המחנות?!

אלא נלמד מכאן - אמר רבי חיים - שלא רק יש לחוש לכבודו של רבן גמליאל נשיא ישראל, אלא אפילו אלו שהיו בני מות ו"נועדים על ה'" בכל זאת אין כבודם הפקר, ועונשם נמדד ונשקל בדיקדוק נפלא, ולא ניתן להם אלא לפי חשבון מדוקדק זה, ואף שבמעשה זה נחרתו לדראון עולם על מזבח ה', מכל מקום העובדה שאהרן עצמו ירים את המחנות, היה עבורם עונש על בזיון יותר ממה שהגיע להם, ועל כן מנע הקב"ה את אהרן מכך, שכן, אף בזמן שעובר אדם אפילו בדבר חמור מאוד ונענש בעונש גדול ביותר, עדיין לא הופקר כבודו לגמרי, ואין לתת לו כמלוא נימה יותר ממה שמגיע לו.

אמרו חז"ל על בלעם הרשע "וישם ה' דבר בפיו" - נתן לו הקב"ה רסן וחכה בפיו. ולכאורה קשה: הלא לכל אדם יש בחירה והיאך לקח ה' ממנו את כח הבחירה?

וביאר הגאון רבי יעקב ניימן זצ"ל בשם הסבא מקלם, כי באמת ה' לא לקח ממנו את הבחירה, אלא הקב"ה גילה את עיניו והראה לו את מעלתם וחשיבותם של ישראל, וממילא לא העיז יותר לקללם והיה מוכרח לדבר שבחם של ישראל.

בני הישיבות העוסקים בתורה, מקיימים את עם ישראל ומצילים אותו מאויביו, וזוהי הברכה הטובה ביותר לעם ולארץ!

נלמד מהפסוק: "מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל" (פרק כד-ה)

ואמרו חז"ל (סנהדרין קה:): א"ר יוחנן, מברכתו של אותו רשע אתה למד מה היה בלבו. ביקש לומר שלא יהו להם בתי כנסיות ובתי מדרשות "מה טובו אהליך יעקב"... אמר רבי אבא בר כהנא כולם חזרו לקללה [=כל הברכות של בלעם חזרו לקללה כמו שהיתה כוונתו מתחילה. רש"י]. חוץ מבתי כנסיות ומבתי מדרשות שנאמר "ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה כי אהבך ה' אלקיך" - קללה ולא קללות.

יש להבין: מדוע רצה בלעם לקלל את עם ישראל שלא יהיו להם בתי כנסיות ובתי מדרשות? מדוע ייחס בלעם כזו חשיבות "אסטרטגית" לעובדה הזו? ולאידך גיסא, צריך להבין: כשכל הברכות חזרו - עקב החטאים - לקללה, כפי שהיתה כוונת בלעם מתחילה, מדוע נשארה רק ברכה זו של בתי כנסיות ובתי מדרשות משאר הברכות?

ונראה עפ"י אמרת חז"ל (במד"ר תולדות כה): נתכנסו כל האומות אצל בלעם, אמרו לו, תאמר, האם אנו יכולים לנצח אומה זו? אמר: לכו וחזרו על בתי כנסיות ובתי מדרשות שלחן, ואם מצאתם שם תינוקות מצפצפין בקולן, אין אתם יכולים להם, שכן הבטיחן אביהם, "הקול קול יעקב" - בזמן שקולו של יעקב מצוי בבתי מדרשות, אין הידים ידי עשוי, ואם לאו, הידים ידי עשו ואתם יכולים להם.

מעתה נבין מדוע רצה בלעם לקלל דוקא בענין זה, כי ידע היטב שבה תלוי כל כח ההגנה של העם, ואין כל דרך לנצחם אלא רק ע"י פגיעה בבתי המדרש והישיבות שלהם, ואם ברצונו לאבד את העם הרי שאין "חיסול ממוקד" טוב מזה.

אך הברכה הזו "מה טובו" בכ"ז נותרה שלא תיהפך לקללה, משום שבלי בתי כנסיות ובתי מדרשות אי אפשר לשרוד אפילו יום אחד! שהרי "אם לא בריתי יומם ולילה" וכו'. נמצא שכל ההגנה וההצלה תלויים רק בה.

מהות הברכה "מה טובו אהליך" וגו' - אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות, מותנית בכך שיהיו המקומות הללו קדושים ונקיים לתורה ולתפלה, ללא כל תערובת זרה מבחוץ. רק בכך טמונה הברכה הרבה והטובה הגדולה שישנה בהם, לא כן כאשר רוחות רעות ושאר מרעין בישין חודרים מבחוץ לתוככי "קודש הקדשים" (בדמות מכשירי חולין ופלאפונים ודיבורי חול וכיו"ב) הרי יש כאן סרד של בזיון הקודש ח"ו.

[בהזדמנות זו, חשבנו להעיר ולעורר על ענין חשוב שכפי הנראה חוששים משום-מה לנוגע בו, אך ההכרח לא יגונה והענין שוה התייחסות. ולכל הפחות לא לפטור עצמינו מלתת עליו את הדעת, לעיין ולדון בו בכובד ראש בפני גדוה"ת. ובמיוחד בתקופה זו שכל החרדים לדבר ה' מודעים יותר, ונזהרים ומקפידים יותר מאי-פעם לשמור על קדושת "בית מקדש מעט" שלא לדבר בו שיחות חולין ולכבות הפלאפונים וכו' ומחפשים היכן ניתן לחזק ולהוסיף עוד בקדושת בית הכנסת.

כלפי מה דברים אמורים? כלפי מצב הקיים בשנים האחרונות במספר בתי כנסת וצובר תאוצה, אשר לומדי תורה פותחים מחשבים בתוככי "בית מקדש מעט" להקליד בהם דברי תורה או למצוא מקורות וכיו"ב. ומוצבים שם כאילו הם בשורה אחת עם שאר ספרי קודש.

ואמנם מצד ההגיון הפשוט, יכולים לטעון, שהרי כולו קודש להקלדת חידושי תורה ומה ההבדל אם כותבים ביד או במחשב? (לא נכנס להבדל המהותי שיש ביניהם לענין חיזוק הבהירות והזיכרון שיש בכתיבה וכלשון המהרש"א (ב"ב י): "עיקר הלימוד ושנעשה בו רושם, הוא הלימוד הבא מכתובת יד", אבל מצד ההרגש "מורא מקדש", לקדושת המקום וכבודו, יש בכ"ז הבדל בעצם הכנסת גוף המכשיר (שמוחזק ומוכר בעולם גם למטרות שליליות), ועדיין הקלדת חידושי התורה בו לא הופך אותו למכשיר קדוש כמו ספרי הקודש שנוהגים בהם קדושה.

וגם מצד מראית העין. בתי כנסת צריכים להיות ולהראות נעלים ומרוממים הרבה יותר משאר מקומות, עד שכידוע, אי אפשר להכניס בהם כל דבר שמשרת את האדם בחיי היום-יום. ועצם זה שיבוא אדם המוני מבחוץ, ממקומות שמשתמשים בהם במחשבים כמו מוסדות "חינוך ותרבות" כלליים, ויראה שכך גם נוהגים ב"בית מקדש מעט", ואין הבדל ביניהם. יש בזה חשש לחילול ה' ולחילול הקודש.

ורק כדי לשבר את האוזן בדוגמא יותר קיצונית, נתאר לעצמינו מצב שישתמשו בחלק מבית הכנסת לבית דפוס, לא כדי להכניס בו מחשבים קטנים להדפסות חידו"ת, אלא מכונות דפוס גדולות בטענה שמדפיסים בהם רק ספרי קודש כמו סידורים, חומשים וגמרות, וכי זה לא יחשב לדעת הכל בזיון לקדושת בית הכנסת בדרגה הראויה לו.

ולכאורה הפתרון המתבקש הוא, לייחד חדר צדדי הסמוך והטפל לבית הכנסת, למקלידי המחשבים, ובכך יוכר ויובלט ההבדל האמיתי שישנו בין ספרי הקודש, שיש להם מערכת שלימה של הלכות לשמירת קדושתם וכבודם, ובין "מחשבי הקודש" שלא נתפסת בהם קדושה כלל.]

התורה מגינה ומצילה...

הגאון רבי נתן בורג'ל זצ"ל (מח"ס חק נתן על קדשים) הפליג בעת זיקנותו באוניה לארץ ישראל. בדרך התחוללה סערה בים וזעפו הגלים עד מאוד, מיד באו אליו המלחים ואמרו לו: כדאי לכבודו לרדת לספינה קטנה הנמצאת כאן כי בכך יש יותר סיכוי להנצל.

באותה שעה עלה רבי נתן לסיפון האוניה ושפך לבו בתפלה לבוראו: "רבון העולמים מה רצונך לעשות, להטביעני, והלא מורי ורבי, עבדך הנאמן **רבי מסעוד (אלפסי, מח"ס "משחא דרבותא")** הבטיחני כי אזכה לעלות לארץ ישראל", ואז פנה הרב כלפי הים ואמר: "אתה אין לך רשות להטביעני כיון שכל ימי חיי אני שטתי בים התלמוד ומסרתי נפשי לתורה". כשסיים דבריו ראו המלחים כי באמת הים החל לנוח מזעפו עד שנרגע לגמרי.

וישאלו המלחים את הרב, מה לחש לים שנח מזעפו? והשיב: "כשהעבדים עושים רצון אדונם, אזי אדונם מסביר להם פנים, וגם אנחנו עשינו רצון אבינו שבשמים והוא עשה רצונינו". כשראו המלחים הנכרים את כוחה של תורה נתגיירו גיור אמת כשהגיעו לארץ ישראל.

מעשה ניסים

יגיעת התורה כתריס

בפני המגיפה...

בעיירה איישישוק היה קיים כולל אברכים בו למד הגאון **רבי חיים לייב מטויסק זצ"ל**. באותם ימים אירעה מגיפה נוראה בכל האיזור שהפילה חללים רבים רח"ל, ואולם באיישישוק עצמה לא פגעה המגיפה.

באחד הימים אמר רבה של איישישוק **רבי אברהם שמואל** (מח"ס עמודי אש) לאחד מתלמידי הכולל: "האם הנך יודע מפני מה לא פגעה המגיפה בעיירתנו איישישוק? האברך הזה רבי חיים לייב שלומד ויגע בתורה כל יום במשך רוב שעות היום בעמידה, הוא זה אשר עוצר את המגיפה ומונע בעדה מלחדור לגבולינו..."

באחד הימים ההם, שלח חותנו של ר' חיים לייב להודיע לחתנו כי מכיון שהמגיפה במלא עוצמתה בסביבות איישישוק, הוא מבקש שיחזור מיד לביתו שבלידא.

רבי חיים לייב נעתר לבקשת חותנו ונסע לביתו, ומיד כאשר יצא מאיישישוק החלה המגיפה לפגוע גם בתושבי עיירה זו. רח"ל.

בדרך עץ החיים

לדון וללמוד זכות על כל אדם מישראל!

נלמד, בדרך דרש ורמז, מהפסוק: "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלוקיו עמו"... (פרק כג-כא)

ופירש כ"ק האדמו"ר, גאב"ד אונגוואר הגאון רבי מנשה קליין זצ"ל (בספרו משנה הלכות מ"מ עה"ת) את הפסוק כך: "לא הביט און ביעקב"... כלומר: אדם שלא רואה כל עוול וחסרון בעם ישראל. אינו מביט על עוונם וחובותם, אלא מלמד עליהם רק זכות. רואה הוא רק את מעלתם. אדם כזה יזכה ש"ה" אלוקיו יהיה עמו" - שהשכינה תהא מתייחדת עמו, "ותרועת מלך בו" - שהקב"ה נעשה לו כ"רע"

שואלין חז"ל בגמרא (קידושין מ.) על הנאמר "אמרו צדיק כי טוב" (ישעיה ג-י): וכי יש צדיק שהוא טוב ויש צדיק שאינו טוב? אלא, טוב לשמים ולבריות זהו צדיק טוב. טוב לשמים ורע לבריות זהו צדיק שאינו טוב.

ותמה רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בספרו בן יהודע): היאך יתכן שאדם שהוא רע לבריות, שחוטא בעבירות שבין אדם לחברו, יקרא צדיק? וגם היאך יתכן שיהיה טוב לשמים, והרי הקב"ה מקפיד על עבירות שבין אדם לחברו יותר מעבירות שבין אדם למקום?!

ותירץ הבן יהודע: אכן אין מדובר כאן באדם שחוטא בעבירות שבין אדם לחברו כגון שפוגע בו בגופו או בממונו, אלא שמלמד קטיגוריה על ישראל ואינו מלמד עליהם זכות לכן הוא רע לבריות. ומכיון שכך, אף שהוא טוב לשמים, מכל מקום נקרא צדיק שאינו טוב.

בספר ראשית חכמה (שער הענוה פ"ד-לו) הביא מהחסידים הראשונים שהיו מלמדים ורואים זכות לכל אדם. ואף שהיו רואים אדם שעשה דבר שנראה בעיני רבים כדבר עבירה, לא היו מבזים אותו בליבם, אלא דנין אותו לזכות ואומרים, אפשר שלא עבר, וכוונתו היתה לדבר אחר, והיו מסתלקין מן החשד, שכל החושד בכשרים לוקה בגופו.

הרה"ק רבי שלמה מרדומסק זצ"ל כתב (בספרו תפארת שלמה) כי ידוע אף שדרך הצדיקים להיות נבזים ושפלים תמיד בעיניהם, כל זאת כשמדובר על עצמם, אבל את האחרים הם דנים ומלמדים עליהם זכות ונראים גדולים וטובים בעיניהם, ומכיון שכך, חשובים הם אצלם להשפיע להם טובות וחסדים.

וכפי שמביאים חז"ל בגמרא (תענית כד:) על רבי חנינא בן דוסא "שכל העולם ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין". והיינו לפי שהיה שפל ונבזה בעיניו, היה די לו בקב חרובין. וגם זה היה הרבה בעיניו ביחס לשפלות שחש במעשיו וגם זה היה אצלו כמתנת חיים. אך על כל העולם השפיע כל טוב וכל העולם ניזון בשבילו.

"איך העזתם לדון אותו...?!"

הגאון רבי פנחס אליהו רוטנברג זצ"ל (רבה של פילץ) נקלע לאחת העיירות והבחין ברעש והמולה ברחוב העיר. התעניין לפשר ההמולה, וסיפרו לו כי היום נתפס הגנב שרוקן את קופות הצדקה בעיר מזה תקופה.

היה זה עלם יתום אשר היה גם חגור ושוטה והיה גונב מהקופות אשר בבית הכנסת, ובכסף היה משקט רעבונו וגם שותה לשכרה. אנשי המקום נמנו וגמרו לגרשו מן העיירה, אך הלה גם אחרי שהנחיתו עליו מכות נאמנות סירב לזוז ממקומו.

מיהר רבי פנחס אליהו ושאל את ראש המדברים: "האם היית פעם עלם יתום?" והלה השיב: "ברוך ה', לא!"; חזר רבי פנחס ושאל: "ושמא חגור היית ורעב ללחם?" והלה השיב "לא!"; - "ושמא התהלכת ללא חינוך וללא בית?" - "גם זה לא" - השיב.

"אם כן" - צעק רבי פנחס לעברו - "היאך העזת לדון אותו, הרי קבעו חז"ל "ואל תדין את חברך עד שתגיע למקומו"?

בית קוצק

"עד שתגיע למקומו"...

מעשה שאירע בבית דינו של הגאון רבי ניסים קרליץ זצ"ל: יהודי שיצא חייב בדין החל לצעוק בקול גדול. רבי ניסים ישב ושתק. שאל אחד הנוכחים בפליאה: "מה זאת. היאך אפשר לסבול התנהגות מוחוצפת כזאת?"

השיב לו רבי ניסים בנחת: "האם הרווחת פעם מאה אלף שקל? השיב הלה בשלילה. "והאם הפסדת מאה אלף שקל?"; "לא!"; "אם כן" - אמר רבי ניסים - "אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו. לפי דעתו הוא הפסיד כעת מאה אלף שקל, ויש לו צער גדול מאוד".

הלמות עמלים

שמירה מעין הרע

לא להביט לתוך ביתו וחצרו של חברו, מחשש

הזק עין הרע!

נלמד מהפסוק: "וישא בלעם את עיניו ויראת את ישראל שוכן לשבטיו ותהי עליו" (פרק כד-ב)

וכתב רש"י: ביקש להכניס בהם עין רעה והרי יש לך ג' מדותיו [של בלעם] עין רעה ורוח גבוהה ונפש רחבה (אבות פ"ה) "שוכן לשבטיו" - ראה כל שבט ושבט שוכן לעצמו ואינו מעורבין. ראה שאין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה שלא יציץ לתוך אהל חברו.

שנינו (באבות פ"ב-יא): עין הרע ויצר הרע מוציאין את האדם מן העולם. ופירש הרע"ב בפירושו השני: "עין הרע - שמכניס עין הרע בממון חברו או בבניו ומזיק לו.

עוד שנינו (אבות פ"ב מ"ט): צאו וראו איזוהי דרך שיתרחק ממנה האדם? ר"א אומר: עין רעה. ומפרש המהר"ל: כי העין רעה יש להרחיק ממנה ביותר, כי בהרף עין פועל העין פעולתו, נותן עינו רעה באחר, ולפיכך זאת המדה יותר אפשר לעשות בה הרע, לכך ראוי שיתרחק ממנה האדם. וזולת זה, כי המדה הרעה הזאת מביאה את האדם לקניאה ושנאה ולכמה עבירות אשר עצמו מלספר, ולפיכך ממדה זו יתרחק האדם.

מפני מה זכו ישראל לכך שיגן עליהם השי"ת לבל תשלוט בהם עינו הרעה של בלעם. מפני שפתחיהם לא היו מכוונים זה כנגד זה, שמרו עצמם לבלתי הסתכל כ"א בביתו של חברו, כדי שלא להכניס בו עין הרע, לפיכך מדה כנגד מדה זכו שלא תשלוט בהם עינו הרעה של בלעם.

הגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל כתב, כי יתכן שמטעם עין הרע נוהגים הדרשנים ומגידי המישרים לעטוף עצמם בטלית, שכן כשלושב ציצית מובא בזוהר הק' שלא מזיק לו עין הרע, ומכיון שבעת הדרשה מצוי עין הרע ובמיוחד כשהדרשן הוא "פה מפיך מרגליות", לכן נהגו הדרשנים להתעטף בטלית כדי שתגן עליהם.

לחש נגד עין הרע...

סיפר הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א: אן אחד גילה לאבני (הסטייפלער זצ"ל) לחש כנגד עין הרע בתנאי שלא יגלה לאיש, החזון איש היה שולח אליו אנשים שילחש להם, אבל מעולם לא ביקש ממנו שיעשה לחש עבורו.

הוסיף רבי חיים: "אני מודה לה' שאיני יודע את הלחש שאילו הייתי יודע היו נוהרים לכאן יומם ולילה..."

כאשר הוציא רבי חיים קנייבסקי את ספרו "אורחות יושר" נחטפה כל המהדורה, ובתוך חודש ימים נמכרו למעלה מעשרת אלפים ספרים, והדפיסו עוד ועוד מהדורות.

זמן קצר לאחר מכן חלה רבי חיים ואושפז בבית"ח תל השומר. סיפרו לו שהגראי"ל שטיינמן (זצ"ל) אמר שזו תוצאת עין הרע על התפוצה העצומה של ספרו. תמה רבי חיים: "הרי בבני ברק לא שולטת עין הרע!" (וכפי שפורסם בשעתו מהחזו"א).

אמרה לו הרבנית ע"ה: כעת אתה בבית החולים מחוץ לשטח בני ברק... הסכים רבי חיים שיבקשו מגיסו הצדיק רבי רפאל לוי זצ"ל שיאמר עליו את הלחש המקובל בידו נגד עין הרע דברי שיח

זמי בעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

סיפור קטן – גדול!

צ'ק על סך \$5,000

הביקור הסתיים. הם צעדו לכיוון הדלת, ופתאום נזכר המנכ"ל בשיחת הטלפון הנ"ל. הוא מיד סיפר עליה לנוכחים. התומך כל-כך התלהב מהסיפור עד שביקש את הצ'ק בחזרה וסימן לאשתו להכין צ'ק על סכום כפול - \$10,000.

וואו! אם האברך הזה היה יודע מה הדולר הבודד שלו עשה! הוא תרם דולר, אך הארגון קיבל \$5,000 - אין מצ'ינג כזה בעולם, הכפלה של 5,000!...

* * *

חלפו חודשיים והתומך מתקשר מאמריקה לראש הארגון ומספר: אני מגיע לארץ עם משלחת מארגון ה'בונדס' למשך שבוע, ומכינים עבורנו מפגשים עם נשיא המדינה, ראש הממשלה וכו' וכו'. אבל בין המשתתפים במשלחת ישנם שניים שלאחרונה מאוד התקרבו ליהדות, ואני שואל ומבקש אם תוכל לארגן עבורם פגישה עם מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל. כמו"כ היינו שמחים לשוחח עם הרה"ג רבי ישראל מאיר לאו, ועם הרה"ג רבי אורי זוהר. הבקשה הרביעית מעלה חיוך - אבל זה מה שהוא ביקש: לקחת אותם לשווארמה ישראלית כשרה ואותנטית...

הגיעו לבית של "ר'ב אהרן לייב" בליל-שישי. ראש הארגון היה המתרגם בינו לבינם, שיחה מרגשת שנמשכה מעל מחצית השעה ועסקה בענייני אמונה. הפגישה עשתה עליהם רושם עצום. סוכם שלמחרת בבוקר ייפגשו עם הרב לאו ובהמשך עם הרב אורי זוהר. השיחה האישית עם הרב זוהר נמשכה כשעה ומחצה.

כאשר סיימו היה התומך כל-כך נלהב שמיזמתו הוציא פנקס צ'קים, רשם מה שרשם ומסר לראש הארגון. מחמת הנימוס לא הציץ הלה לצ'ק בנוכחותו, אלא תחב אותו לכיס בעודו מקופל. במהלך הנסיעה בדרך הביתה - וזה כבר היה בשישי בצהריים - נשאל ע"י הרב אורי זוהר בטלפון מה היה הסכום בצ'ק - כדי שיוכל להודות לתומך כראוי.

השיב שבאמת שכח להציץ... שלף אותו מהכיס ונדהם לראות רשום: \$90,000

בפעם הבאה שנכנס ל"ר'ב אהרן לייב" סיפר בהתלהבות איך דולר אחד - זך וטהור - הביא לארגון \$100,000!...

* * *

כעת נוכל לספר שראש הארגון היה הרב אליעזר סורוצקין, יו"ר 'לב לאחים'. אך למען המסר באמת לא משנה עם איזה ארגון התרחש הסיפור שמלמד אותנו: השתדלות קטנה מעומק הלב, יכולה להפוך עולמות - והיא לא מוגבלת לא בזמן. לא במקום. ולא באמצעים. אחינו כל בית ישראל בכל מקום שהם ממתנינים להשתדלות הקטנה הזו שתבוא מצידנו, ואם לא בכסף אז בזמן: הבה נאמץ אותם אל ליבנו, נקדיש מעט כדי לקרבתם, ובכך נקרבת גם את גאולתנו ופדות נפשינו במהרה!

היה זה ב"ימים ההם", כאשר ראש הארגון עוד החזיק ברכב הג'י אָם סִי הישן שלו. לא היה לו נהג, והמשענת שלימינו שימשה לו כשולחן משרדי לכל דבר וענין... ערב אחד הוא נהג לכיוון ביתו בשרון, ובאמצע הנהיגה מתקשר יהודי.

ממרחק של שנים, הנה שחזור שיחת הטלפון כפי שהתנהלה:

"הלו, האם אני מדבר עם הרב..."

-כן, שלום.

"יש לי הוראת-קבע לארגון, ואני מבקש להגדיל את הסכום."

ככלל היה עליו לומר לפונה "תתקשר בבקשה מחר בבוקר למשרד, תבקש את הפקידה שאחראית על הוראות הקבע - ושכרך כפול מן השמים".

הרי אין זה מתפקידו של המנכ"ל לעסוק בעבודה משרדית - וודאי שלא באמצע אוטוסטראדה...

אבל משום מה הוא מצא את עצמו רושם את פרטיו של הפונה ושואל:

-של כמה הייתה ההוראת-קבע עד היום?

עשרה דולר.

-ולכמה תרצה להגדיל?

אחד-עשר דולר.

זה כבר סקרן אותו! משהו מסתתר פה! בדרך כלל אנשים מגדילים מעשרה לחמשה-עשר, שמונה-עשר, עשרים ושישה, ולמעלה בקודש. אך מי מגדיל בדולר אחד?...

-יישר-כוח, אבל אם אפשר לשאול, אָה, שבביל הסקרנות גרידא - מה הסיפור שמסתתר מאחורי הדולר?

והיהודי מספר: אני אברך שלומד בכולל-ערב ומקבל מלגה של מאה דולר. עבור שמירת-סדרים מקבלים מאה ועשרה דולר, אבל בחודשים האחרונים הייתה אשתי בשמירה ולא יכולתי למלא שמירת-סדרים. לאחרונה נולד לנו ברוך השם תינוק בריא ושלם,

-מזל טוב! הרבה נחת!

והאברך ממשך: כעת אני שוב יכול להקפיד על שמירת-סדרים, ממילא אני מקבל עוד עשרה דולרים ויש לי מעשר של דולר נוסף.

-מרגש. אשריך טוב לך! בעזרת השם יעמוד הדולר לזכות היולדת והרך הנולד - שיהיה לכם רק נחת!

את אותה שיחה הוא מסכם כך: "יצאתי מהתפעלות מהאברך שלנו. ההתרחשות הזו עשתה עלי רושם עצום!"

* * *

חלפו כמה שבועות וראש הארגון יצא לחו"ל - יחד עם הרה"ג אורי זוהר שליט"א - לגייס משאבים. באחד הבקרים, לאחר תפילת ותיקון, הם סעדו ארוחת בוקר בבית אחד התומכים. עם סיום הארוחה ביקש התומך מאשתו לרשום

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il